

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ В КНР ДО РОБОТИ В ДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

FORMING THE READINESS OF FUTURE MUSIC TEACHERS IN CHINA TO WORK IN STATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS

У статті висвітлено підходи до формування готовності майбутніх учителів музики до роботи в державних закладах освіти. З'ясовано, що акцент у нових стандартах щодо підготовки вчителів музики зроблено на впровадженні нових методів навчання, сприйняття учнецентричного підходу та використання різних засобів, щоб допомогти дітям опанувати наснагу до навчання, виховувати в них любов до музики, сприяти формуванню естетичних почуттів. Виявлено основні проблеми навчально-виховного процесу, які необхідно вирішувати (підвищення якості викладання; правильне розміщення акцентів під час занять; відповідність стандартам). Установлено, що підхід до навчання учнів молодших класів гри на фортепіано базується на низці педагогічних парадигм, які мають впроваджуватися в освітній процес (проділення постійної уваги особистій діяльності учнів як всього класу, так і кожного з них окремо; розробка навчально-виховних заходів, спрямованих на допомогу учням та спонукання їх до досягнення легкості у техніках та прийомах гри на фортепіано; широке використання міжпредметного зв'язку з хореографією; використання всіх доступних методів, щоб зацікавити дітей; дотримання принципу, що музичні знання та навички повинні викладатися ретельно, в деяких випадках поелементно та опанувати до рівня самостійного виконання учнями під час навчально-виховного процесу). Відповідно до цього узагальнено фактори ефективної підготовки майбутніх вчителів музики до роботи (не лише вчити учнів опанувати навички гри, а й формувати звичку слухати та відчувати музику; посилювати практику роботи з довгими нотами; забезпечення комплексного підходу до навчання; постійний професійний розвиток вчителя, тощо). Визначено основні принципи підготовки майбутніх вчителів музики в КНР (принцип «навчання протягом усього життя», принцип «поліпшення особистої чарівності», принцип любові до учнів, принцип розвитку критичного мислення).

Ключові слова: вчителі музики, принципи навчання, підходи до підготовки.

The article highlights approaches to the formation of the readiness of future music teachers to work in state educational institutions. It is found that the emphasis in the new standards for the training of music teachers is on the introduction of new teaching methods and the student-centered approach as well as the use of various tools to help children master the skills for learning, instill a love of music in them, and promote the formation of aesthetic feelings. The main problems of the educational process that need to be solved are identified (increasing the quality of teaching; proper educational emphasis during classes; compliance with standards). It is established that the approach to teaching younger students to play the piano is based on a number of pedagogical paradigms that should be implemented in the educational process (paying constant attention to the personal activities of students both as a whole class and each of them; development of educational activities aimed at helping students and encouraging them to achieve fluency in piano techniques; extensive use of cross-curricular connections with choreography; using all available methods to engage children; adhering to the principle that musical knowledge and skills should be taught thoroughly, in some cases element by element, and master to the level of independent performance by students during the educational process). In accordance with this, the factors of effective preparation of future music teachers for work are summarized (not only teaching students to master piano skills, but also forming the habit of listening and feeling music; strengthening the practice of working with long notes; providing a comprehensive approach to teaching; continuous professional development of the teacher, etc.). The basic principles of training future music teachers in the People's Republic of China are defined (the principle of «learning throughout life», the principle of «improving personal charm, the principle of love for students, and the principle of developing critical thinking).

Key words: music teachers, teaching principles, approaches to training.

УДК 378.011.3–051
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/69.2.37>

Чжоу Тінтин

аспірантка кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Розвиток культури молодого покоління та прищеплення їм почуття прекрасного є актуальним для будь-якої держави на будь-якому етапі її розвитку, адже це сприяє формуванню гармонійної та розвинутої особистості. Саме тому, необхідно приділяти увагу формуванню вчителів музичних дисциплін та розуміти специфіку роботи саме з дітьми молодшого шкільного віку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

засвідчив, що деякі аспекти вищезазначеної проблеми досліджувалися у науковій літературі. Так, В. Антонюком досліджено особливості вокальної педагогіки, особливості українського хорового

співу вивчалось О. Бенч-Шокало, інноваційні форми та методи роботи в музичній школі представлено З. Богун, методика підготовки вчителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи висвітлено Ван Тяньці. Разом із тим, специфіку формування майбутніх вчителів музики в КНР до роботи в державних закладах освіти недостатньо висвітлено в науковій літературі, що і є **метою нашої публікації**.

Виклад основного матеріалу. Формування готовності майбутніх вчителів музики до навчання гри на фортепіано учнів молодших класів в державних закладах освіти КНР проводиться в рамках реформи навчальної програми. Вивчення

матеріалу, використання нових методів, певні зміни в концепції викладання проводяться відповідно до нових «Стандартів музичної навчальної програми», в яких акцент робиться на те, що в процесі викладання вчителі повинні впроваджувати нові методи навчання, учнецентричний підхід та використовувати різні засоби, щоб допомогти дітям опанувати наснагу до навчання, виховувати у учнів любов до музики, сприяти формуванню естетичних почуттів.

Перед майбутніми вчителями музики постає низка практичних проблем навчально-виховного процесу, які доведеться вирішувати в період роботи в молодших класах державних освітніх закладів КНР. Серед них головними вважаються:

- підвищення якості викладання;
- визначення пріоритетних освітніх завдань;
- відповідність вищезазначеним стандартам [8].

Практично це реалізується постановкою низки питань, на які кожен майбутній фахівець викладання класу фортепіано повинен шукати відповіді під час повсякденної навчальної діяльності. Серед них головними є наступні:

- як організувати високоякісні та ефективні уроки гри на фортепіано?
- як ми можемо реалізувати концепцію стандартів навчальної програми у музичному класі?
- на які питання слід звернути увагу на заняттях музикою?

Окрема увага під час підготовки майбутніх учителів гри на фортепіано приділяється ретельному плануванню навчального процесу, формі занять, яка повинна бути орієнтована на досягнення цілей цього уроку, врахування фізіологічних особливостей та психологічних потреб учнів молодшої школи.

Зазначається, що музична естетика відповідає когнітивним законам, а процес навчання від початку до кінця проходить через багато чисельні навчальні ситуації, які в більшості своїй є унікальними та неповторними.

Відповідно, майбутній вчитель музики, який працює з учнями молодших класів має чітко та досконало оволодіти такими методами викладання нового матеріалу на основі того, що було вивчено, впровадження методів дослідження та співробітництва у класі. Підкреслюється, що ефективно налагоджений навчально-виховний процес у молодших класах повинен включати до себе активну участь учнів та розширення можливостей навчання через позакласні заняття [1; 5].

Установлено, що підхід до навчання учнів молодших класів гри на фортепіано базується на низці педагогічних парадигм, які повинні постійно використовуватися та вдосконалюватися. Сформулювати їх можна наступним чином:

- приділення постійної уваги діяльності учнів;

- розроблені навчально-виховні заходи повинні допомагати учням та спонукати їх до активності участі в опануванні та досягненні легкості у техніках та прийомах гри на фортепіано;

- оцінюючи твори, які вивчаються відповідно до плану занять, необхідно робити акцент в першу чергу на почуття та значно менше часу приділяти аналізу твору;

- під час навчання гри на фортепіано учнів молодших класів необхідно широко використовувати міжпредметний зв'язок з хореографічним мистецтвом. Майбутні вчителі музики мають пам'ятати, що насамперед мова тіла максимально висловлює відчуття музики;

- широко використовувати всі доступні методи, щоб зацікавити дітей. Наголошується, що у кожному класі на кожному уроці має бути принаймні щось, чим можна зацікавити дітей;

- музичний матеріал має викладатися ретельно, в деяких випадках поелементно та опановуватись до рівня самостійного виконання учнями безпосередньо під час навчально-виховного процесу.

Необхідно зазначити, що вся підготовка майбутніх вчителів музики до навчання гри на фортепіано учнів молодших класів проходить у відповідності до дотримання зазначених вище принципів [2].

Певною проблемою під час навчання учнів молодших класів гри на фортепіано є те, що кількість творів, представлених учням у підручниках та визначених чинною навчальною програмою, обмежена. Отже, система навчання не повинна обмежуватись лише роботою в класі. Оскільки музика – це аудіальне мистецтво, вважається, що сприйняття та досвід музики учнями здобуваються через аудіо. Аналогічно з вивченням іноземної мови доцільним вважається надання учням великого обсягу аудіо інформації поза межами класу, що має значну практичну цінність для формування в учнів відчуття музики в цілому та навичок гри на фортепіано зокрема.

Зазначена позакласна навчально-виховна діяльність сформульована у принципі «Програти тисячу мелодій, а потім почути звук». Практично це означає накопичити музичний словниковий запас за допомогою великого розуміння музики, збагатити обсяг музичної інформації, розширити власні горизонти музичної культури [4].

Таким чином, навчання гри на фортепіано ведеться не тільки в межах класу, але й позакласний час, при цьому велика увага приділяється накопиченню музичних матеріалів. Серед запропонованих для самостійного прослуховування тем можна визначити тематичні пісні Олімпійських ігор, анімаційну музику, музичні теми до дитячих художніх фільмів, мюзиклів, танцювальну музику тощо.

Безпосередньо в класній роботі вважається, що привнесення інструментальної музики до класу – це єдиний спосіб змінити традиційні концепції навчання та удосконалити якість освіти. Це сприяє розширенню світогляду учнів, підвищенню їх інтересу до вивчення музики, а також сприяє ч та виховання позитивних почуттів. Включення інструментальної музики до класних занять з навчання гри на фортепіано дозволяє учням максимально брати участь у навчально-виховному процесі та мобілізувати ентузіазм учнів [6].

Це спосіб покращити загальну музичну обізнаність дітей, оскільки гра на інструменті може не лише покращити музичні навички учнів молодших класів, але й сприяти розвитку у них музичного досвіду та звички виражати почуття через музику. При цьому зазначається, що інструментальна музика не може замінити вокальну, інструментальна музика спрямована на формування відчуття музики в буквальному сенсі «між пальцями під час зміни ритму». Навчання – це не просто набуття навичок, а головним чином передача інформації, виховання спроможності не тільки виконати мелодію, але й відчувати її, виразити власні почуття через це виконання.

Отже, для формування кваліфікованих спеціалістів музичного мистецтва по класу гри на фортепіано необхідно враховувати наступне:

- необхідно не лише вчити учнів опановувати навички гри, а й формувати звичку слухати та відчувати музику;

- під час навчання гри на фортепіано необхідно посилювати роботу з довгими нотами, формат техніки гри має бути рівним та повільним. Є припущення, що гра довгих нот може допомогти дітям швидко адаптуватися (наприклад, пропонується грати інтервалами або акордами, щоб з самого початку відчувати вплив багаточасинної інтонації);

- під час навчання необхідно суворо дотримуватися позначок на аплікатурі;

- забезпечення комплексного підходу до навчання різних учнів, звернення уваги на ієрархічне навчання та різні вимоги до учнів, враховуючи їх індивідуальні можливості та особисті успіхи.

- для покращення рівня викладання та опанування учнями молодших класів навичок та умінь гри на фортепіано педагогу необхідно постійно розвиватися і самовдосконалюватися, насамперед для того, щоб ефективно використовувати отримані знання.

Окрім оволодіння основними методами викладання, під час підготовки майбутніх вчителів музики для учнів молодших класів державних закладів освіти КНР необхідно звертати увагу і на їх теоретичну підготовку. Зокрема, наголошується

на необхідності надання їм ґрунтовних знань з теорії музики, а також деякі навички роботи з комп'ютером, а головним чином необхідно навчитися контролювати здатність викладання в класі. Водночас приділяється увага розвитку та вивчення ресурсів навчальних програм, а також впровадження та просування гуманістичної освіти у підручниках [7].

Підготовка майбутніх вчителів музики не повинна обмежуватись проходженням відповідного навчання в системі вищої освіти. Необхідною та невід'ємною умовою для подальшої роботи з учнями молодших класів є дотримання певних принципів під час навчально-виховного процесу. Серед таких основних можна виділити наступні:

- *принцип «навчання протягом усього життя».* Вчителям музики необхідно не лише вдосконалювати свої професійні знання, а й вивчати більше аспектів, таких як педагогіка, психологія, концепції реформи навчальних програм тощо. У той же час вони також повинні постійно поліпшувати власні комунікативні навички. Вважається, що якщо вчителі вміють спостерігати, досліджувати, думати та керувати відносинами з учнями, батьками та колегами, то їм буде більш комфортно у своїй професійній діяльності;

- *принцип «поліпшення особистої чарівності».* Учитель повинен спочатку зробити так, щоб учні любили його, любили відвідувати його заняття, а вже потім їм подобалося слухати його вказівки та набувати навички під його керівництвом. Це вимагає постійного вдосконалення особистої чарівності, накопичення досвіду та завоювання довіри учнів у процесі спілкування з ними;

- *принцип любові до учнів.* Зазначається, що щирість у відносинах з класом може бути непереможною зброєю. Зокрема, маючи справу з учнями молодшого віку, справити на них враження та завоювати їх довіру можна виключно щирістю у відносинах;

- *принцип розвитку критичного мислення.* Якщо вчитель хоче постійно підвищувати свій рівень викладання, необхідно синтезувати та аналізувати інформацію та впроваджувати її в освітній процес [3].

Висновки. В цілому можна зазначити, що формування готовності майбутніх вчителів музики до навчання гри на фортепіано в молодших класах навчальних закладах державної форми власності КНР є багатоструктурним процесом. Він спирається як на основні теоретичні педагогічні тенденції, так і на опанування необхідних практичних умінь та навичок. Окремо наголошується на важливості постійного самовдосконалення педагога з метою забезпечення високої якості викладання та покращення рівня опанування учнів навичками та умінь гри на фортепіано.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ван Тянци. Методика підготовки вчителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи. Дис. ... канд. наук. Київ. 2017. 221 с.
2. 中国音乐学院图书馆. URL: <https://lib.ccmusic.edu.cn/>
3. 书位板使用须知URL: <http://www.qflib.com/Ch/wapAbout.asp?ID=14>
4. 人民音乐出版社“人音教育钢琴教室”项目运营发布会在京成功举办URL: <http://www.cnpubg.com/digital/2023/0522/61038.shtml>.
5. 國立臺灣師範大學開放式課程: 課程URL: <http://ocw.lib.ntnu.edu.tw/course/category.php?id=23>.
6. 基层盲人乐团发展与人才培养暨住馆读者培训班在中国盲文图书馆成功举办URL: <https://www.mydream.org.cn/528.html>
7. 年华文独中音乐科教师线上培训课程” 10
位国内及海外音乐学者 轮番线上开讲URL: <https://www.dongzong.my/dzblueprint/teacher/teacher-3/teacher-3-3/590-2021-10>].
8. 課程介紹與前導 課程影音URL: <http://ocw.lib.ntnu.edu.tw/course/view.php?id=357>